

kende woord en koesterende, lenigende liefkoozing.

Thil zat met de handen gewelfd onder 't haar en de oogen gesloten. Zij durfde het licht niet aan. Zij zag hem, met de geestescherpte der blinden, in haar toeë oogen vóór zich, de ingeteerde figuur in de te wijde jas, meer hangend dan zittend in de ronde krulhouten omsteuning van den ouwerwetschen stoel, de tanig gele weggetrokken wangen en het zwart der groevenvoren in 't verdorde voorhoofd en om den glad gleuwendenden mond; de blauwsprekende aderen in de werkelooze magere handen, waarvan een trillende vinger naast den leuningrand zwierf. En het nameloos aandoenlijk stomme kindersmeeken der vochtigoude, knippende oogen. . . . Zij zag het helder wit van zijn manchetten en het blinkend goud van zijn zware horlogeketting, opvallend, als met opzet, afsteken bij het omgevende grauw, dat grauwer leek. O zij kon 't bijna niet gelooven, dat zij zóó ontaard was, hier te zijn, hier te blijven, terwijl het alles daar riep, riep om hààr. . . .

Het was niet eens zoozeer de steek van het oogenblik, die vlijmde, want de bij haar vader merkbaar slijtende smart in vertrouwde heuling der gewoonte en langzaam verstompen van zijn bejarende voelkracht, botte dien steek; het was het schampend wekken der herinnering telkens opnieuw, dat zeerde als een schram in de dubbele schrillheid van zijn vroegere vertwijfeling en hààr actieve schuld.

Zij zou weer eens gauw gaan, ja ja, dat moest. Maar zij zag er muurhoog tegenop. Zij wilde hem zoo ontzettend graag wat warmte geven, vertroetelen. Doch zoodra zij thuis wàs, wonderlijk, bleek zij te verstarren en verkillen. Het hinderde haar onuitsprekelijk, aan tafel, op de stille plaats van haar zachte, in toewijding gebogen moeder, de drukke bedilzieke huishoudster te zien. Zij haatte den corsetstijven romp en wèlgeboezemde buste der onberispelijke dame, de rijke ringen aan de vette handjes, de zakkig-

slappe, onsmakelijke wangen en de bruine verborgenis onder de welige kuif. Zij wist, dat haar vader de grofgroote, flinke vrouw niet missen kon, dat hij eens, toen Thil hem haar ontslag had voorgesteld, huiverend en schuw had weggekeken en, de ware reden niet aandurvend, iets had gestameld van „unfair” en „niets op aan te merken”. Zij wist dat het mensch, als hij èven bromde over aangebrande soep, het zout in zijn aardappelen „vergat” en zijn sigaren vochtig liet worden; als hij iets dèèd zonder haar voorbeschikkende bedoeling, met een ijskoude grijns van huichelachtig welmeenend hem plotseling beslissing vroeg in allerlei huishoudquestie's om hem, overrompeld door zijn schaamtevol naakte en verbijsterde verlegenheid, tot 't besef van zijn afhankelijkheid te dwingen. En zij zou wel middelen bedenken, die feeks, begreep Thil, om 't hem zuur te maken, als hij haar dorst aan de deur zetten.

Ja, zij leek star en koel als zij thuis was, tot lichte verbazing van den naïef blijen, ouden man, die zich op deze feestelijke bezoekjes wekenlang verheugde als een kind op Kerstmis en tot geheime verbittering van de demonische dame, die in de dochter onbewust — want bewust vreesde zij niets — een natuurlijk-vijandig wezen vreesde. De omgeving van overbekende, bijna religieus vereerde dingen, meer nog de herinnering aan andere, die er ruw-piëteitloos, als onpractisch, uitgestooten waren; de grenzenlooze weemoed van dit langzaam uitdoovend, uurlijks beknibbelde en onthuisterde leven, waarin niets nieuw meer was, en alles teerde op den fade geworden en door kwade reuksels bedorven geur van vroeger beklemden haar zoo keelknellend, dat zij zich inspannen moest om geen kneuzenden klank te deuken in de effen, troostig-eentonige melodie en dat er geen enkele zenuw voor verteederding vatbaar bleef.

O het was alles één pijniging. Want nooit uitte hij een bitter of krenkend woord, nooit zinspeelde hij, behalve in zijn brieven, op